

sa suspicio, quod Superiorissa de manu depositari communis pecunias illas accipiat, & pro communibus Monasterii necessitatibus applicet, monitum volo, quod ex una parte Religiosæ apud communem depositariam pecunias tenentes, tenentur habere animum voluntati Superiorissæ resignatum, ut de illis, sicut ei placuerit, disponat; ex alia autem parte quod Superiorissa à talis potestatis usu se abstineat, dicente Apost. ad Cor. 6. *Omnia mihi licent, sed non omnia expedient*, & ibid. cap. 10. *Omnia mihi licent, sed non omnia adiuvant*. Quis ignorat, sexum muliebrem arundini communiter assimilari? Et Matth. 12. dicitur: *Arundinem quassatam non confringet, & linum fumigans non extinguet*. Insuper Is. 42. *Calatum quassatum non conteret, & linum fumigans non extinguet*: v. n. 1043.

QUÆRES II.

1081 *An Religiosi, & Moniales in Monasteriis, ubi vita communis non servatur, possint sine mortali eam recusare, si Superioris velint illam erigere?*

VITA COMMUNIS

1082 **C**onsistit in hoc, quod Religiosus de manibus sui Superioris accipiat, quid sibi ad decentem suæ vitæ sustentationem & alios honestos usus est opus, ac proinde quid quomodo cumque acquirit, Superiori tradat, & cum ceteris bonis, pecuniis, & proventibus Monasterii incorporetur, ut inde ex communimassa communis vicitus, vestitus, & omnis alius honestus usus omnibus suppeditari possit. Hæc est forma vita communis, à Sac. Concil. Trid. præscripta, ut in num. 1055.

1083 Vita communis non est de jure divino, ut constat: nec de substantia paupertatis. S. Anton. in sum. 3. part. Diana p. 1. tract. 6. ref. 19. Suarez de Relig. tract. 9. lib. 1. cap. 12. Pelliz. in Monial. c. 4. num. 3. Illustr. Ramirez in sum. quæst. moral. §. 8. & Com. unde potest votum paupertatis adimpleri absque vita communis. Constat ex definitione paupertatis an. 1034. ad 1036. & 1022.

1084 Item ex jure Canonico antiquo, cap. Monachi n. 1064. relato, ubi permittitur peculum à voluntate Superioris dependens.

1085 Unde vita communis est de jure Ecclesiastico Tridentini, præcepta pro custodia paupertatis, & ut paupertas cum majori perfectione observetur. Ut constat ex verbis Dec. Clem. VIII. num. 1068. relati: Quod Trident. Conc. de cœta de voto paupertatis fideliūs obser- ventur, præcipitur, &c. Hinc ut rectè ponderat Illustr. Ramiz cit. Religiosi non observantes

vitam communem, non puniuntur à Concil. Trid. nec à Bulla Clem. VIII. poenitentia proprie- torum, inter quas præcipua est privatio se- pulitura Eccl. sed poena leviori, nempè privatio ne vocis activæ, & passivæ ad biennium, ut con- stat ex Decr. Trid. n. 1055.

1086 Observantia igitur voti paupertatis quoad substantiam stat cum peculio, & sine vi- ta communis à Trid. præscripta, si retineatur de- pendenter à voluntate Superioris, si sit mode- ratum, & expendatur ad usus honestos, non superfluos. His præmissis.

1087 Respondeo, Regulares, & Moniales non posse sine mortali recusare vitam communi- nem, si Superioris velint illam erigere. Ma- trius disp. 4. num. 46. Donatus tom. 3. tr. 15. q. 5. cum Com. Et novissimè Illustr. Ramirez Archiep. Agrigentinus in sua q. Morali, qui dignè, solide, & fusè probat.

Ratio mihi evidens & insolubilis est, quia Religiosus, aut Monialis recusans vitam com- munem, peccat mortaliter contra votum pau- pertatis. Probatur: Religiosus, aut Moniali- lis recipiens, & retinens (suppletu, notabili- le) independenter à voluntate Superioris, peccat mortaliter contra votum paupertatis: sed Religiosus, aut Monialis recusans vitam communem juxta formam Tridentini, Su- periore volente illam erigere, recipit, & reti- net independenter à voluntate Superioris, imò contra ejus voluntatem; igitur peccat mortaliter contra votum paupertatis. Major est certa ex definitione paupertatis ex n. 1034. ad 1036. Minor est clara, quia Vita communi- nis à Trid. præscripta, est, ut quidquid Reli- giosus, aut Monialis acquirit, non retineat, neque nomine Monasterii, sed statim Superio- ri tradat, & cum aliis Monasterii bonis, pecu- niis, & proventibus incorporetur, ut inde ex communimassa singulis Superiori provide- re possit. Totum hoc vult Superior volens communitatem juxta formam à Trid. præscri- ptam erigere, & consequenter Religiosus, aut Monialis, qui Superiori illam erigere vo- lente, illam recusat, retinet à se acquisita independenter à voluntate Superioris, imò contra ejus voluntatem; Superior namque vult, ut Religiosus non retineat, sed statim acquisita tradat incorporda, & Religiosus non vult, sed recusat ea Superiori tradere incorporda. Quid clarius contra votum paupertatis?

1088 Hinc habes primò, aliud esse, quod Religiosus non servet vitam communem à Trid. præscriptam, & aliud, quod Religiosus recusat vitam communem à Trid. præscri- ptam, Superiori illam erigere volente; nam fe-

secundum importat violationem voti pauper- tatis, non sic primum, ut dictum est num. 1085. & 1086.

Hinc secundus Religiosus committit morta- le sacrilegium contra votum paupertatis. Pri- mus transgreditur præceptum Tridentini, & incurrit poenam privationis vocis activæ, & passivæ ad biennium, ut in n. 1035. At non peccat contra votum paupertatis. Quod est verum, si hic primus moretur in Monasterio, ubi non servetur vita communis à Trid. præscripta. Si vero degat in Monasterio, ubi il- la servatur, peccat contra votum paupertatis, nisi justam causam habeat, qua excusetur; quia tunc redit ratio de recusante; nam tunc reti- net contra voluntatem Superioris. Donatus tom. 3. tr. 5. q. 6.

1089 Secundò, quod in Monasteriis, ubi ob nimiam paupertatem, vel ob Superiorum malitiam, aut incuriam, vel ob resistentiam majoris partis, quæ sine periculo gravioris ma- li cogi non potest, nondervatur vita communi- nis à Trid. præscripta; tunc Religiosus, ut sit bonus in conscientia, & paupertatis votum non violer, habere debet animum paratum ad eam recipiendam, si quando erigatur; ita ut per ipsum non desit.

1090 Tertiò, quod in Monasteriis, ubi non servatur vita communis à Trid. præscripta, si Superioris Monasteriorum velint illam erige- re, Religiosi excusari non possint per contra- riā consuetudinem, & per hoc, quod sub tali consuetudine professionem emiserint. Quia per votum paupertatis, quod in professione emiserunt, virtualiter voverunt vitam communi- nem à Trid. præscriptam, Superiori illam con- servare, aut erigere volente: voverunt namque, nil retinere invito Superiori, sed de- pendenter ab ejus voluntate, adeoque virtua- liter voverunt ei statim tradere omnia ab ipsis acquisita, Superiori præcipiente; alias reti- nerent Superiori renuente, & sic peccarent contra votum paupertatis (Quod tamen Pel- liz. de Mon. capit. 4. numer. 8. Sanchez, & alii apud ipsum limitant: dummodo alio- de Religioso satis provideatur: ver. numer. 1070.) Nulla autem confuetudo valet contra Regulam, prout dicit tria substantialia vota.

1091 Nec rectè dicunt alii, Decreta Conc. Trid. Clem. VIII. & Urbi. VIII. quoad vitam communem, vel non fuisse acceptata, vel certe postea abrogata. Quia hoc dictum fa- tis refellitur ex traditis à n. 103. Non enim ideo obligare cessant, cum Summi Pontifices quotidie instent pro observantia vita communi- nis à Trid. præscripta. Sic post Urbani VIII.

Alex. VII. Innoc. X. per speciales Bullas, & novissimè Innoc. XII. anno 1695. per aliam, quibus innovavere Decreta Conc. Trident. & Clem. VIII. Et sic firmiter promovent vitam communem à Trid. præscriptam, ut plures Religiones sèpè caruerint, & etiam ad præsens careant licentiis induendi Novitios.

1092 Et quamvis Monasteriorum inopia vi- deatur excusatio valida, solidè tamen eam rejiciit Illustr. Ramirez cit. §. 6. ratione practica, quæ utinam sit practicata.

Singuli namque hujusmodi Monasteriorum Religiosi (ait ferè ipse) de facto habent sibi necessaria juxta decentiam status, & non aliunde, nisi ex iis, quæ partim habent à Monasterio, & quæ partim suo labore, ac industria, atque à propinquis, aut amicis acqui- runt; si igitur hæc sunt sufficientia; ut singuli vivant, & necessaria habeant juxta decentiam status; pariter, si eadem statim Superiori tra- derent incorporanda cum ceteris Monasterii proventibus, sufficientia essent, ut Superior de communimassa singulis provideret necessaria juxta decentiam status.

1093 Nec tunc deberent Religiosi esse se- gnes, sed potius accuatores in adhibendo ho- nesto labore, & industria ad eadem acqui- renda, & ut supra Superiori tradenda; nisi vel- lent reprehendi ab Apost. 1. ad Cor. 10. Nemo, quod suum est, querat, sed quod alterius. Quod si in seculo domitua id pro tuis fratribus car- nalibus ageres, cur non in Religione in domo Dei idem pro tuis fratribus spiritualibus ages? Ait enim S. P. Franciscus in 6. cap. Regula: *Quia si mater nutrit, & diligit filium suum carnalem, quanto diligenter debet quis diligere, & nutri- re fratrem suum spiritualem?*

1094 Monasteria tamen non desunt, in quibus quilibet Observantiam profitetur, & eam labentem deplorat, at nemo digitum ad sublevandum admovet: Quilibet ad fru- ctus sibi necessarios dexteram porrigit, at ne- mo manum ad aratum extendit. Quilibet est ad panem solitus, ad laborem tardus. Plures video Contemplativa studere, pau- cos Activa. Perfectior est Contemplativa, sed longè perfectior, si jungatur Activa. Hinc de S. P. Francisco canit Minorum fa- milia.

S. Franciscus, præviis orationum studiis, quid faciat instrutus? non sibi soli vivere, sed & aliis proficere vult Dei zeloductus. Et teste Apost. ex- cellens est Fides, præclaræ Spes & major auem horum est Charitas. Emulamini ergo Fratres (ut cum eod. Apost. 1. ad Cor. 12. loquar) charisimata meliora.

1095 Hinc, qui resistunt vita communis,

videntur potius id agere, ut superfluis abundant, & liberiū disponant, quod est contra paupertatem, quā quia eis inde necessaria defuit juxta decentiam status.

1096 Denique duo voluntaria, pro praxi p̄ oculis habenda, ex parte subditorum unum, ex parte superiorum alterum.

1097 Ex parte subditorum sit firma fiducia in Dei providentiam, innixa verbis Christi Matth. 6. Nolite saliciti esse dientes, Quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operamur? Scit enim Pater noster, quia his omibus indigetis.

Fiducia omnem diffidentiam expellens firmabitur, si Religiosi perlegant, quod in Chronicis Minorum, & in Speculo eorumdem tral. 3. fol. 144. refertur super Regula, & Paupertate Minorum, & sequitur.

Unde cū ad suggestionem fratris Heliae multi ministri ad Beatum Franciscum accesserunt protestantes, quod non nolabant ad eam obligari, timentes, ne esset nimis aspera: quod audiens Beatus Franciscus vertit faciem suam ad Cœlum, & loquebatur sic Christo; Domine, nonne bene tibi dixi, quod non crederent mihi? tunc omnes audierunt vocem Christi in aere dicentis: Francisce, nihil est in Regula de tuo, sed totum est meum, quidquid ibi est. Et volo, quod Regula servetur ad literam, ad litteram, sine glossa, sine glossa: Et addidit Christus: Ego scio, quantum potest humana fragilitas, & quantum volo eos juvare; qui nolunt ergo eam servare, exeat Ordinem.

Et statim ibidem.

Cū fratres de eleemosynis sufficienter possint vivere, nec sic se exponere Divinitate Providentiae est Deum tentare, ut alii

qui male sentientes de Evangelica paupertate dixerunt: Contra quos Nicolaus Papa in dicta Decretali Existit, ait: Nec quisquam his insurgat erronee, quod taliter propter Deum proprietatem omnino abdicantes,

tamquam homicidae sui, vel tentatores Dei, vivendi discrimini se committant. Sic enim se ipsos committunt Divinitate Providentiae in vivendo, quod viam non con-

temnunt provisionis humanæ, quin vel de iis, qui offeruntur liberaliter, vel de iis,

qui mendicantur humiliiter, vel de iis,

qui conqueruntur per laborium susten-

tur, qui triplex vivendi modus in Re-

gula continetur expressè. Profectò, si juxta

promissum Salvatoris, numquā deficit fi-

des Ecclesiæ: per consequens nec opera mi-

sericordia subrahentur. Ex quo Christi pau-

peribus omnis ratio diffidentiae cuiuslibet videtur esse sublata.

His accedit illud Salvatoris Matth. 24. Cœlum, & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt. Et concludat Apost. 2. ad Cor. 6. Nihil habentes, & omnia possidentes.

1098 Ex parte Superiorum sit Zelus, & Eximia Prudentia. Zelus; quia ipsi tenentur ad Reformationem, & inde ad vitam communem omni conatu promovendam; quoniam Apost. ad Hebr. 15. subditos ad obedientiam extinxit lans Prælatorum, eorum onus proponit, dicens: Obedite prepositis vestris, & subiacete eis: ipse enim p̄ vigilans, qua rationem pro animabus vestris reddizuri, ut cum gaudio hoc faciant, & non gementes.

1099 Eximia Prudentia, qua attente Superior consideret suorum subditorum, loci, & temporis conditiones, aliasque circumstantias, ut fructuosus sit zelus; quod si non speret se profuturum, sed potius prævideat pejora mala, & scandala oritura, se cohipeat, & apud Deum excusatibus, quia zelus ordinari debet ad lucrandas, non perdendas animas: tunc namque Superiore instante, Religiosi recusantes, in expressa sacrilegia contra votum paupertatis incidenter, ut in n. 1088.

1100 Quæ prudentia est magis necessaria quoad Moniales, pro quibus specialiores alias circumstantiae sunt attendendæ, maximè si ex devotione, & perfecto voluntario Monasterium, & clausuram elegent, minimè ex propria domus, & personæ convenientia: quæque minus (ratione sexus) reddi solent jurium capaces, & solent esse causæ majorum malorum. Ipsi sacri Præfules experiuntur. Vide infra dicta de prudentia Confessariorum, & num. 1080.

Q U A R E S I I

1101 An Religiosi possint succedere suis parentibus ab intestato, aut aliquid legatum recipere?

R Esp. quod si Religio non sit capax successionis, non potest Religiosus succedere ab intestato. Potest tamen nomine Monasterii acceptare legatum per modum eleemosynæ, juxta dicenda de paupertate, & legatis Minorum.

1102 Si Religio sit capax successionis, tunc sive hereditas Religioso professo proveniat ab intestato, sive ex testamento, in illam succedit Monasterium, ex communi principio: Quidquid Monachus acquirit, pro Monasterio acquirit. Non tamen titulo hereditatis, cū tunc Religio non sit heres: sed titulo, & jure acquisitionis naturalis, in quantum

rum bona, ut potè accessoria, sequuntur personam; persona autem est Monasterio, & Deo dicata.

1103 Item, si Novitus professionem emitat absque prævia renunciatione, seu dispositione suorum bonorum, tunc se habet ut mortuus ab intestato: nam per professionem Religiosus moritur mundo, & per actum facti, imò per votum paupertatis spoliatur dominio omnium bonorum; unde Monasterium in omnia ejus bona succedit (si Religio sit capax successionis, seu possidendi bona in communione) excepta legitima, si quæ si filiis, aut aliis descenditibus, vel ascendentibus debita, de qua quidem etiam post professionem Religiosus disponere potest, eam distribuendo inter eos, quibus debetur, Can. si que mulier, 9. §. Sed si persona, Caus. 19. qu. 3. non quidem ut dominus, sed ut administrator à jure constitutus ad hunc effectum. Quod si Religio non sit capax successionis, tunc non succedit Monasterium, sed succedunt heredes illi, qui sucedere debuerint, si mortuus esset ab intestato extra Religionem, seu in seculo.

1104 Pariter, si Novitus moriatur intestatus ante professionem, succedunt in ejus bona iidem, qui succederent, si mortuus esset in seculo, quia cum persona non esset Monasterio dicata, ita nec accessorium, nempe ejus bona, Pirhing. in Dom. lib. 3. tit. 27. §. 3. & 4.

1105 Quantum ad legatum recipiendum nulla est difficultas in Religione capaci, dummodo nullum jus in privato Religioso residet, sed solus usus facti.

1106 Denique si Religiosus professus instaurat heres, Monasterium nomine Religiosi hereditatem acquirit. Mendo in Epit. ver. Paup. Votum, num. 10.

Q U A R E S I V

1107 An si monialis transeat de uno in aliud Monasterium, debeat etiam transferri dos?

R Espondeo, quod si posterius Monasterium Moniale admittat volens, dos non est transferenda, sed remanet apud prius Monasterium. Est autem transferenda, si cogatur ad eam admittendam; Pelliz. de Monial. c. 3. n. 69. cum Rodr. Bonac. & aliis, contra aliquos ibi, qui etiam quod primam partem affirmant.

1108 Ratio primæ partis est, quia (ut ait Pelliz. citat.) Dos non datur Monasterio sub conditione, si Monialis in Monasterio maneat; sed sub conditione, si professio sequatur. Unde professionem secuta, Monasterium dotem perpetuo acquirit. Et posterius Monasterium sponsum.

Examen Ecclesiast.

taneè talem Moniale admittens sibi deber hoc incommodum imputare.

1109 Nec tenet paritas de Matrimonio carinali: quia in eo dos ad virum pertinet solum pro matrimonii tempore; hinc si vir, aut mulier moriatur, dos restituvi debet. At soluta professione per mortem Monialis, dos non restituitur parentibus, quia per professionem dos transit perpetuo in dominium Monasterii; nam (ut doctè innuit Pelliz.) Monasterium stat loco filii, adeoque sicut filius est heres matris, eique succedit in dote, ita Monasterium succedit in dotem Monialis defunctæ: v. n. 1113.

1110 Ex quo etiam fit, quod licet vir possit uxorem ejicere, donec ei solvatur dos, non sic potest Monasterium Moniale professam ejicere, sed solum potest parentes in judicio cogere, ut dotem solvant.

1111 Ratio secundæ partis est, quia justum non est, ut posterius Monasterium, quod patitur involuntariè recipiendo talem Moniale, insuper patiatur alimentorum gravamen, Ita Pelliz.

Q U A R E S V

1112 An Religiosus transiens de una in aliam Religionem possit licet bona, que ibi retinebat, ex propria industria acquista, secum transferre?

R Espondeo, non posse, etiam si Religio, ad quam transit, sit bonorum capax, & etiam si transeat de licentia Papæ, nisi in licentia sit expressè concessa facultas ea transrendi. Donatus tom. 1. p. 2. tral. 5. quest. 57. Port. ver. Bona transeunt, num. 1. & Com. Ex cap. unico, seu statutum 18. quest. 1. Ubi deciditur: Sed quidquid acquisiverat, vel habere vi-sus fuerat Monasterio relinquat. Et ex cap. Non dicitis 12. q. 1.

1113 Nec dicas: Bona sunt accessoria personæ, & illius intuitu à Monasterio obtenta, adeoque quod eamdem sequi debeat.

Quia (ut doctè ponderat Donatus) Aliud est, acquiri intuitu persona professa, & aliud est, quod penes Monasterium perseverent. Etenim bona acquiruntur Monasterio intuitu professantis, sed non perseverant ratione illius, sed ratione professiōnis valida, qua subsecuta, professus respectu bonorum acquisitorum se habet ut extraneus. Megal. p. 2. lib. 2. cap. 27. q. 3. num. 46. contra Menoch.

Et ideo subdit, quod licet bona illa priori Monasterio obvenerint intuitu persona, nihilominus illius effecta sunt omnino, absolute, & simpliciter, per professionem ibi validè factam: v. num. 1109.

Religiosus igitur de una in aliam Religionem

H 3 trans-

transiens, non potest secum deferre bona quæ in priori tenebat, sive immobilia, sive mobilia, uteusilia; libros, &c. quocumque modo acqui-sita: v. n. 1118.

1114 Excipienda tamen sunt manuscripta Religi- si, ut Conciones, lectiones, & similia, quia sunt partus intellectus; de illis enim potest dis-pone, e ad libitum, sive donando, sive secum ferendo. Diana p. 1. tr. 6. cum aliis; quod est verum, etiam pro Fratribus Minoribus; ex Decl. Clem. VII. quam refert Coriolanus p. 2. de Cas. ref. casu 8. num. 19.

Q U A E R E S VI.

1115 An Religiosus obligetur ad restitutionem? Respondeo, quod licet non possit dici obli-gatus obligatione proprie dicta, in quan-tum revera nihil habet proprium, cum omni dominio, & jure per professionem sit spoliatus, & restitutio sit facienda de proprio; potest tamen esse obligatus obligatione improprie dicta. Pelliz. de Monial. c. 4. n. 74. & Com. nam onus restitutionis in casibus, quibus Iesa est justitia commutativa, & jus alterius, est de jure natu-rali, ex illo principio naturae reddendi unicuique quod suum est. Unde Religiosus, qui jus alterius lasit, tenetur omni meliori modo, quo potest, illud refarcire; v. n. 1126.

1116 Si habet igitur redditus, seu peculium ad proprios usus, tenetur ex illis aliquid detra-here, & restituere. Quod si ea non habeat, vo-lunt aliqui eum teneri magis laborare, aut ali-qua ex sibi concessis minus necessaria detrahe-re, vel ab amicis procurare, & sic restituere. At hæc (ait Pelliz.) sunt magis consulenda, quæm præcipienda, quia sunt duriora.

1117 Religiosus, si rem sine licentia, seu Su-periore nolente, rem sibi donatam acceptavit, tenetur illam Monasterio restituere, non dan-ti: ex illo vulgato principio, Quidquid Mon-a-chus acquirit, Monasterio acquirit. Cap. Statui-mus 18. qas. 1. Eò maxime quia Superior in ta-li caþ illam acceptare censetur; solum enim est renuens pro Religioso, minime potest præ-sumi renuens pro Monasterio, cui regulariter numquam necessitas deest, cuique res illa po-test prodeesse, & non obesse.

1118 Quod si dans non dedisset absolutè, sed sub expressa, aut tacita conditione, quod res illa caderet in usum ipsius Religiosi, retento apud se dominio, tunc res est restituenda danti, quia à se dominium non abdicavit. Pelliz. cit.

Q U A E R E S VII.

1119 An Monasterium teneatur solvere debita à suo Religioso contracta?

R Espondeo, quod vel hæc debita fuerunt contracta ante professionem, vel post.

SI ANTE PROFESSIONEM,

1120 Tunc, si Monasterium habet bona ab illo pariter ante professionem delata, tenetur ejus debita solvere; juxta vires bonorum ab illo delatorum; quia bona delata non erant libera, sed creditoribus obligata, & successor bonorum adstringitur debitis ejus cui succedit.

1121 Quod si isti Religioso post professionem perveniet legatum, donatio, aut hereditas, non teneri Monasterium ex illis satisfacere Religiosi creditoribus, tenent Castropol. tom. 3. tr. 16. d. 3. Tambur. in Decr. lib. 8. tral. 4. c. 1. §. 1. num. 12. Hoc probat ex communi & certo prin-cipio, quod bona, quæ post professionem à Religioso acquiruntur, non acquiruntur immediate Religioso, & mediae Monasterio; sed imme-diatè Monasterio acquiruntur, quoniam Religiosus per votum paupertatis est spoliatus omni do-minio, ejusque est incapax; & quia creditores nullum habent jus in Monasterium, sequitur, quod Monasterium nullo pacto teneatur recen-sita debita solvere ex dictis bonis post professio-nem Religiosi acquisitis.

1122 Id tamen Castropol. & Tamb. tenent cum hæsitatione: quia sententia Sanchez, quod teneantur ex dictis bonis solvere, est com-munis, in quantum per professionem non fuit derrogatum jus creditorum in bona omnia, quæ Religioni obvenire possunt ratione personæ obligata.

1123 An autem talis Religiosus sit obligatus laborare, concionari, &c. & Monasterium te-neatur solvere ex pecuniis à Religioso proprio labore, concione, &c. acquisitis, Castropol. tom. 3. tr. 16. d. 5. p. 7. §. n. 8. negat; quia per professionem cessit bonis, & debita extinxit.

SI POST PROFESSIONEM

1124 Debta contracta fuerunt ex delicto, v. g. furto, damnificatione, aut alia iniustitia; tunc tenetur Religiosus, aut Monasterium rem restituere, si extet; aut id, in quo factus est ditior, si non extet.

1125 Monasterium, si nihil extet, nec sit inde in aliquo tactum ditius, ad nihil tenetur, quia Religiosus se habet ut filius familias, cuius delicto non tenetur pater.

1126 Ipse vero Religiosus tenetur restituere aliquid detrahendo ex peculio, & aliis ad suos

De I. Præcepto Decalogi. Cap. IV.

119

uos usus concessis, ut in num. 1115. ad differen-tiam ejus, qui debita ante professionem contra-xit; quia ille per professionem cessit debitibus, sic que debita extinxit, & purgavit: non sic iste.

1127 Sed Superior potest talē restitutio-nem impediē, si sit facienda extero; minimè si sit facienda ipsi Monasterio, cui sit facta la-xio. Ratio primi; quia id, quod Religiosus pro restitutio[n]e facienda de peculio subtrahit, est sub dominio Monasterii, adeoque potest illud à se nolle abdicare, & ita justè restitutio[n]em im-pedire. Ratio secundi; quia Superior tenetur iuri Monasterii indemnitatē curare; nisi ra-tionabilis causa obstet.

1128 Si debita fuerunt contracta ex contra-etu. Tunc si contractus fuit initus legitimè no-mine Monasterii, videlicet de assensu, & li-entia Superioris, & Capituli, tenetur qui-dem Monasterium solvere.

1129 Si autem Religiosus contractum initit non nomine Monasterii, licet de licentia Su-perioris, ad nihil tenetur Monasterium, quia pater non tenetur stare contractibus filii, ex l. 1. §. cum impubere, ff. de peculio. Et licen-tia non fuit data ad contrahendum nomine Monasterii, sed fuit pura permisso, ne Religiosus illicite contraheret. Eadem ratione non tenetur Monasterium solvere, si ipse Prælatus initit contractum, sed non nomine Monasterii, & de consensu Capituli; quia tunc se habet ut privatus, & contrahit nomine pro-prio: v. n. 1052.

1130 Quod si contractus cessit in utilitatem Monasterii, tenetur Monasterium solvere, ut in numer. 1124. Sed creditor probare debet contractum in utilitatem Monasterii cessisse. Habetur ex c. Quod quibusdam 4. de fidejusso-ribus: in verbis.

Ne quis Religiosus absque majoris partis Ca-pituli & Abbatis sui licentia pro aliquo fidejubeat, vel ab aliquo pecuniam mutuam accipiat; ultra sumمام à Capitulo constitutam; alioquin non teneatur Conventus pro his aliquatenus respon-dere: nisi forte in utilitatem domus ipsius ma-nifeste constiterit redundasse.

1131 Ipse Religiosus delinquens licet resti-tuere non possit, potest tamen, & debet puniri, juxta illud: Qui non potest in bonis tuat in corpore.

1132 Denique dicta in toto hoc quæsito, non militant pro Religiosis Militaribus S. Jo. &c. isti enim (ut recte ait Tamb.) amplam retinent bonorum administrationem, adeoque per professionem non censentur cedere bo-nis, nec pro debitibus post professionem pro-prio nomine contractis, deobligari possunt à solutione.

PAUPERTAS MINORUM

1133 A ltissima dicitur, quia bonorum do-minio privat tam in particulari quam in communi. Eam profitentur Fratres Minores Observantes, Reformati, & Capuccini, ex Conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 3.

1134 Sub hac paupertate fuit instituta Re-gula S. Clæræ: ait S. Pius V. per suum Motum proprium Circa Pastoralis, omnino voluit, Re-gulam S. Clæræ sine dicta paupertate in com-muni observari, ut sic Sacrarium Virginum ho-nestas & Claustra perfectius servetur; nam possidendo in communi, habent unde sus-tentur. Quam dispositionem pro cunctis Mo-nialibus edidit Greg. XIII. Constat. 13. Deo Sa-cris. Hinc Pelliz. de Mon. cap. 4. n. 1. addit, etiam Mohiales Capuccinas dicta concessione gaudere possidendi bona in communi, in modo ei renunciare non posse sine Papæ licentia, cum sit edita pro Monialium bono regimine, conser-vatione, & decore.

1135 Fratres igitur Minores non sunt capaces redditum, nec legatorum, quorum do-minium directum residet apud ipsos. Sunt ta-men capaces legatorum per modum eleemo-synæ, ut infra de legatis, & aliarum eleemo-synarum, quarum dominium, sicut & eorumdem fratrum Ecclesiarum; ac Monasteriorum residet penes Sedem Apostolicam, ac proinde instituntur Syndici, & Procuratores Aposto-lici; qui eas nomine S. Sedis recipiant, reti-neant, & in eorum usus & necessitates sub-mistrent, de eorumdem Superiorum prævio assensu, & consilio; ut inntuunt Summi Ponti-fices in Bullis, pro Syndicis Apostolicis edi-tis, apud Confessio[n]em.

1136 Unde ad Superiorem spectat, licen-tiam Religiosis concedere pro suis usibus.

1137 Quia in cap. 4. Regula hoc habetur præceptum, Præcipio firmiter fratibus univirsis, ut nulo modo denarios, vel pecuniam recipiant,

per se vel per interpositam personam. Plura alia ultra dominium bonorum in communi sunt pro-hibita, & inde explicanda.

1138 Et primò, quamvis circa alias res sit nobis prohibitum dominium, non usus, circa denarios est etiam prohibitus usus. Nicolaus III. Clem. V. & Innoc. XI. in Bulla Solici-tudo, de anno 1679. Adeoque non possunt ac-pe-